

x

Η γεωγραφία της περιοχής καθόρισε τις οικονομικές δραστηριότητες των κατοίκων. Ανέκαθεν οι κύριες ασχολίες τους ήταν η γεωργία, με την καλλιέργεια κυρίως της ελιάς, λίγων καρποφόρων δέντρων και κηπευτικών, η κτηνοτροφία και, ως πηγή συμπληρωματικού εισοδήματος, η μελισσοκομία. Παλαιότερα, στο Οροπέδιο του Ομαλού καλλιεργούνταν και μικρές ποσότητες σιτηρών. Οι Βιαννίτες ωστόσο, κατέβαλαν πάντα πολύ κόπο για την εξασφάλιση των αναγκαίων ποσοτήτων παραγωγής, λόγω του έντονου ορεινού ανάγλυφου που δεν έδινε μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις και λόγω της σύστασης των πετρωμάτων της που δεν εξασφάλιζαν μια ιδιαίτερα αποδοτική για καλλιέργεια γη. Η υψηλή ποιότητα όμως όλων των παραγόμενων προϊόντων της Βιάννου, ιδιαίτερα του ελαιόλαδου ήταν ανέκαθεν ευρέως αναγνωρισμένη.

Από την Έμπαρο ελιές και από τη Βιάννο Λάδι, κι από το Μυλοπόταμο κρασί και παξιμάδι

Σήμερα το λάδι της έχει πλέον καθιερωθεί ως γεωγραφικής ονομασίας προέλευσης, ενώ και άλλα φημισμένα προϊόντα της είναι τα χαρούπια, τα γαλακτοκομικά προϊόντα και οι μπανάνες της 'ρβης που ευδοκιμούν όλο το χρόνο χάρη στις ιδανικές κλιματολογικές συνθήκες: λόγω των απότομων ψηλών βουνών που υψώνονται πίσω από το χωριό, η κοιλάδα μπροστά στην Άρβη είναι καλά προφυλαγμένη και οι θερμοκρασίες που αναπτύσσονται είναι υψηλές, έτσι που δημιουργούν ένα περιβάλλον με υψηλή θερμοκρασία ιδανικό για την καλλιέργεια του τροπικού φρούτου. Παραλιακά αναπτύσσεται σε περιορισμένη κλίμακα και η αλιεία, η οποία προορίζεται για ιδιοκατανάλωση και για την εξυπηρέτηση της λιγοστής ζήτησης από τον τουρισμό.

Τα τελευταία 20 χρόνια, ο αγροτικός τομέας αντιμετωπίζει μεγάλη κρίση. Ο διεθνής ανταγωνισμός, οι νέοι όροι οικονομικής αγοράς, η προσαρμογή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή αγροτική πολιτική, η μονοκαλλιέργεια, δηλαδή το γεγονός ότι τα εισοδήματα των κατοίκων εξαρτώνται από τις εκάστοτε διακυμάνσεις της τιμής του ελαιόλαδου που είναι το βασικό προϊόν της περιοχής, καθώς και ο πολυτεμαχισμός του κλήρου, η κακή ποιότητα του οδικού δικτύου, η άναρχη ανάπτυξη των αρδευτικών δικτύων δημιούργησαν αυξημένο κόστος παραγωγής και μειωμένη παραγωγικότητα, με αποτέλεσμα τον ακόμα μεγαλύτερο περιορισμό των εισοδημάτων των κατοίκων.

Σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης, δημιουργήθηκαν πολλά

θερμοκήπια στις πεδινές-παραλιακές εκτάσεις του δήμου. Οι θερμοκηπιακές καλλιέργειες πράγματι βελτίωσαν την οικονομία της περιοχής, συνέβαλλαν όμως ταυτόχρονα και στην αλλοίωση της αισθητικής εικόνας και, σε κάποιες περιπτώσεις, στη ρύπανση του περιβάλλοντος στις περιοχές όπου εγκαταστάθηκαν.

Άλλες πρακτικές που υιοθετήθηκαν για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης ήταν η δημιουργία σύγχρονων κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων επεξεργασίας και τυποποίησης αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων, η δημιουργία συνεταιρισμών, η επιμόρφωση αγροτών και κτηνοτρόφων, η κατασκευή υδατοδεξαμενών, η δημιουργία κεντρικών δομών διαφήμισης και προώθησης των προϊόντων κ.λπ. Για την πιο οργανωμένη ενασχόληση με την αλιεία, δημιουργήθηκε αλιευτικό καταφύγιο στο Καστρί και στην 'ρβη. Όλα τα παραπάνω συνέβαλλαν, αλλά σε μικρό βαθμό, στην ανάκαμψη του αγροτικού τομέα που, παρόλα τα προβλήματα, εξακολουθεί να συγκεντρώνει το 80% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Η διαφορά από τα προηγούμενα χρόνια είναι ότι σήμερα η πλειονότητα των αγροτών, έχει αρχίσει να ασχολείται και με τον τουρισμό.

Έτσι τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκαν βασικές τουριστικές υποδομές, όπως καταλύματα και ταβέρνες, στους παραλιακούς οικισμούς (Κερατόκαμπος, Ψαρή Φοράδα, Άρβη). Σήμερα η περιοχή δέχεται μικρό αριθμό επισκεπτών, κυρίως Ελλήνων και μάλιστα Κρητικών και δύσκολα θα μπορούσε κάποιος να τη συμπεριλάβει στις κατεξοχήν τουριστικές περιοχές της Κρήτης. Η τουριστική της ανάπτυξη ήταν αποτέλεσμα των μεμονωμένων ενεργειών των κατοίκων και δεν στηρίχθηκε σε κάποιο κεντρικό στρατηγικό σχεδιασμό που θα εξασφάλιζε τις βασικές συνθήκες προσέλκυσης τουριστικών επενδύσεων, όπως συνέβη στα βόρεια παράλια της Κρήτης. Βέβαια, κάτι τέτοιο ούτε εύκολο είναι, λόγω της δύσκολης πρόσβασης που δημιουργεί ο ορεινός χαρακτήρας της περιοχής και η κακή ποιότητα του οδικού δικτύου, αλλά ούτε απαραίτητα είναι και το ζητούμενο για τη συγκεκριμένη περιοχή. Τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο εθνικών και περιφερειακών πολιτικών ενίσχυσης της ενδοχώρας και του αγροτικού τομέα, ενθαρρύνονται πρωτοβουλίες ανάπτυξης του αγροτουρισμού και γενικά των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα των προσπαθειών είναι πρόωρο να χαρακτηριστούν αισιόδοξα, ωστόσο η Βιάννος σίγουρα διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις για να αναπτύξει τις μορφές αυτές τουρισμού που μπορούν να δημιουργήσουν νέα δεδομένα για την περιοχή. Δεν είναι τυχαίο ότι τα τελευταία χρόνια τείνει να ταυτιστεί με σημείο αναφοράς σε επίπεδο Κρήτης για δραστηριότητες των οπαδών της διάσχισης φαραγγιών. Η πρόσφατη (2006) φιλοξενία της παγκόσμιας συνάντησης λατρών της συγκεκριμένης δραστηριότητας που είχε σαν αποτέλεσμα τη συγκέντρωση 200 ατόμων από όλο τον κόσμο αποτελεί αναμφισβήτητα σημαντική ένδειξη που συνηγορεί στις καλές προοπτικές που διαμορφώνονται.